

Olgu, Soru ve Yanıtlarla **ONKOLOJİ HEMŞİRELİĞİ**

Editörler

Prof. Dr. Öznur Usta Yeşilbalkan

Doç. Dr. Ayşe Özkaraman

Hipokrat
Yayınclık

© 2023 Olgu, Soru ve Yanıtlarla
ONKOLOJİ HEMŞİRELİĞİ

ISBN: 978-625-7399-95-1

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editörler

Prof. Dr. Öznur Usta Yeşilbalkan
Doç. Dr. Ayşe Özkaraman

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.
1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Önsöz

iii

“Olgu, Soru, Yanıtlarla Onkoloji Hemşireliği”

Bu kitap “*Onkoloji Hemşireliği, Kanser, Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri, Kanser Tedavi Yöntemleri, Sık Görülen Kanserler, Kanser Hastasını Değerlendirme, Kanserde Gordon’un Fonksiyonel Alanlarına Göre Hemşirelik Uygulamaları, Hasta ve Hasta Yakını Eğitimi, Kanserde Aciller ve Hemşirelik Uygulamaları, Destekleyici Bakım ve Özel Konular*” başlıklarını içeren 11 kısımdan ve toplam 47 bölümden oluşmaktadır. Kitabın tamamında yer alan konular güncel kaynaklar kullanılarak teorik bilgilerle akıcı bir anlatımla sunulmuş ve yerinde tablo ve şekillerle desteklenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü-Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı Küresel Kanser Gözlemi 2020 Türkiye sonuçlarına göre en çok görülen *ilk 10 kanser türüne* yer verilmesi, her bölümün içeriğini geliştirmek için bölüm içinde *uygun olguların* yer alması, Gordon’un Fonksiyonel Uygulama Alanları doğrultusunda kanser hastalarında belirlenebilecek hemşirelik tanımlarının; *tanım, etiyoloji, risk faktörleri ve hemşirelik uygulamaları* başlığı altında sunulması ve okuyucunun kitabı okuduktan sonra bölüm sonlarında yer alan *soru-yanıt bölümünde* konuya ilişkin bilgilerini kendi kendine değerlendirme fırsatı sağlaması kitabın önemli bir özelliğidir.

Bu kitabın lisans, lisansüstü hemşirelik öğrencilerinin yanı sıra genel birinci basamak, hastane, onkoloji hastane/kliniklerinde çalışan meslektaşlarımıza hastalarının bakım ihtiyaçlarını karşılamada anahtar referans olacağı düşüncesindeyiz.

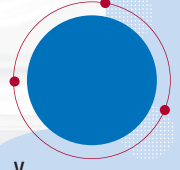
Kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlara değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Öznur USTA YEŞİLBALKAN

Doç. Dr. Ayşe ÖZKARAMAN

Katkıda Bulunanlar

V

Editörler

Öznur USTA YEŞİLBALKAN, Prof. Dr.

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Ayşe ÖZKARAMAN, Doç. Dr.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Yazarlar

Akile KARAASLAN EŞER, Dr. Öğr. Üyesi

Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara

Aslıhan ÖZTÜRK ÇETİN, Arş. Gör.

İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Onkoloji Hemşireliği BD, İzmir

Asuman KUŞÇU, Uzm. Hem.

Anadolu Sağlık Merkezi, Kocaeli

Ayfer KARADAKOVAN, Prof. Dr.

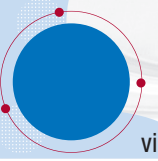
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Aysun KAZAK, Öğr. Gör.

Mersin Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Mersin

Ayşe ÖZKARAMAN, Doç. Dr.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Ayşegül ÇELİK, Dr. Öğr. Üyesi

İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Onkoloji Hemşireliği BD, İzmir

Behice Belkıs ÇALIŞKAN, Dr. Öğr. Gör.

Beykent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Berrak MIZRAK ŞAHİN, Doç. Dr.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD, Bilecik

Bilgehan ÖZKAYA SAĞLAM, Araş. Gör.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Burcu TUNCER YILMAZ, Dr. Öğr. Üyesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, Eskişehir

Derya AKÇA DOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi

Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Bursa

Derya ÇINAR, Doç. Dr.

İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Onkoloji Hemşireliği BD, İzmir

Fatma ARIKAN, Doç. Dr.

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Antalya

Fatma GÜNDOĞDU, Dr. Öğr. Üyesi

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya

Fatma ORGUN, Doç. Dr.

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelikte Öğretim AD, İzmir

Figen AKAY, Uzm. Hem.

T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ankara

Filiz ÖZEL ÇAKIR, Dr. Öğr. Üyesi

Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Kastamonu

Fusun UZGÖR, Araş. Gör.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Gülcan BAĞÇIVAN, Doç. Dr.

Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İstanbul

Gülsüm Nihal ÇÜRÜK, Doç. Dr.

İzmir Ekonomi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Halil İbrahim TUNA, Dr. Öğr. Gör.

Selçuk Üniversitesi Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya

Halise TAŞKIN DUMAN, Dr. Öğr. Gör.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Muğla

Hatice KARABUĞA YAKAR, Dr. Öğr. Üyesi

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İstanbul

Hava KARA, Uzm. Hem.

Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Eğitim Birimi, Antalya

Hülya KÖK EREN, Dr. Öğr. Üyesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

İlkay ÇULHA, Dr. Öğr. Üyesi

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD, Bilecik

İmatullah AKYAR, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara

İrem GÜL, Araş. Gör.

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

İsmail TOYGAR, Doç. Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gerontoloji Bölümü, Muğla

Mahmut ATEŞ, Dr. Öğr. Üyesi

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Burdur

Miray AKSU, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim AD, Ankara

Nazlı ÖZTÜRK, Araş. Gör.

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Antalya

Nedime Hazal DÖNER, Öğr. Gör.

İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İzmir

Neşe UYSAL, Doç. Dr.

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Amasya

Nilay ÖZKÜTÜK, Dr. Öğr. Üyesi

Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Öğretim AD, İzmir

Nurhan DOĞAN, Doç. Dr.

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Amasya

Özlem KERSU, Dr. Öğr. Üyesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Özlem KÜÇÜKGÜÇLÜ, Prof. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Özlem ÖRSAL, Prof. Dr.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Eskişehir

Özlem UĞUR, Doç. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Onkoloji Hemşireliği BD, İzmir

Öznur ERBAY DALLI, Dr. Öğr. Üyesi

Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Bursa

Öznur USTA YEŞİLBALKAN, Prof. Dr.

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

Pınar DURU, Doç. Dr.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Eskişehir

Pınar TEKİNSOY KARTIN, Doç. Dr.

Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Kayseri

Remziye SEMERCİ, Dr. Öğr. Üyesi

Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İstanbul

Seda PEHLİVAN, Doç. Dr.

Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Bursa

Semra EYİ, Dr. Öğr. Üyesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Cerrahi
Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Serap Gökçe ESKİN, Doç. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Aydın

Sevda TÜZÜN ÖZDEMİR, Öğr. Gör.

İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu/Diyaliz Programı, İzmir

Şeyma İNCİSEVER PAŞALAK, Dr.

Tuba ERYİĞİT, Öğr. Gör.

İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Ükü ÖZDEMİR, Dr. Öğr. Üyesi

Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Kayseri

Yasemin KARACAN, Dr.

Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Bursa

İçindekiler

xi

Kısım I Onkoloji Hemşireliği

Bölüm 1

Onkoloji Hemşireliği

AYFER KARADAKOVAN

Giriş.....	3
Onkoloji Hemşireliğinin Tarihsel Gelişimi	3
Dünyada Onkoloji Hemşireliğinin Tarihsel Gelişim Süreci	4
Onkoloji Hemşirelerinin Görev ve Sorumlulukları	7
Onkoloji Hemşireliği Standartları	7
Profesyonel Standartlar	9
Bakım Standartları	10
Onkoloji Hizmetlerinde Hemşirelik Yönetimi	11
İç Hastalıkları Hemşireliği.....	12
Onkolojide Vaka Yöneticisi Hemşire	14
Onkolojide Navigatör Hemşire	16
Onkoloji Hemşiresinin Etik Değerleri ve Sorumlulukları.....	18

Kısım II Kanser

Bölüm 2

Karsinogenezis

İSMAİL TOYGAR

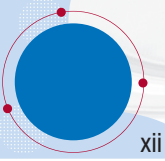
Giriş.....	27
Hücre Bölünmesi	27
Kanser/Tümör Hücresi	36

Bölüm 3

Kanser Epidemiyolojisi

ÖZLEM ÖRSAL

Giriş.....	41
Kanser Epidemiyolojisi	42

Epidemiyolojik Araştırma Yöntemleri.....	43
Çözümleyici Araştırmalarda Nedenselliğin ve İlişkiselliğin Anlaşılması	43
Sonuç	82

Bölüm 4

Kanserden Korunma

PINAR DURU

Korunma Düzeyleri.....	90
Koruyucu Sağlık Davranışları.....	93
Sonuç	97

Kısım III

Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri

Bölüm 5

Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri

SEMRA EYİ

Tarama Programları	103
Serviks Kanser (Rahim Ağız) Tarama ve Tanı Yöntemleri.....	104
Meme Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri	109
Kolorektal Kanser (KRK) Tarama ve Tanı Yöntemleri	115
Prostat Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri	118
Akciğer Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri.....	120
Troid Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri.....	122
Mesane Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri	123
Mide Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri.....	125
Pankreas Kanser Tarama ve Tanı Yöntemleri	127
Tanı Yöntemleri ve Evreleme	130

Kısım IV

Kanser Tedavi Yöntemleri

Bölüm 6

Cerrahi Tedavi

FATMA GÜNDOĞDU

Kanser Cerrahisinin Amacına Göre Sınıflandırılması.....	152
Ameliyat Öncesi, Sırası ve Sonrası Hemşirelik Bakımı	153
Kanser Cerrahi Tedavisinde ERAS Protokolleri	154
Olgular.....	156

Bölüm 7**Radyoterapi****GÜLSÜM NİHAL ÇÜRÜK**

Radyoterapi Etki Mekanizması	161
Radyoterapi Uygulama Şekilleri	162
Tedavi Amacına Göre Radyoterapi	164
Radyoterapinin Yan Etkileri	166
Olgu	174

Bölüm 8**Kemoterapi****ÖZLEM UĞUR**

Hücrelerin Evreleendirilmesine Bağlı Kemoterapi	180
Kullanılan Ajanlar/İlaçlar	180
Uygulama Şekilleri	182
Kemoterapi Yan Etkileri	190
Hemşirelerin Sorumlulukları	192

Bölüm 9**Hormonal Tedavileri****PINAR TEKİNSOY KARTIN**

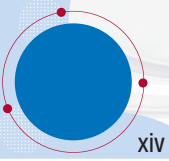
Tanım	203
Kullanılan Ajanlar/İlaçlar	203
Hormon Tedavisinin Uygulama Şekilleri	209
Olgu	213

Bölüm 10**İmmünoterapi****AKİLE KARAASLAN EŞER**

Tanım	217
Kullanılan Ajanlar/ İlaçlar	218
Uygulama Şekilleri	223
Yan Etkiler	224
Hemşirelerin Sorumlulukları	228
Olgu	229

Bölüm 11**Hedeflenmiş Tedaviler****HAVA KARA • FATMA ARIKAN**

Tanım	233
Kullanılan Ajanlar/İlaçlar	235
Uygulama Şekilleri	240

Yan Etkiler (akut, subakut, kronik)	248
Hemşirelerin Sorumlulukları	252
Sonuç	258
Olgu	258

Bölüm 12

Kök Hücre/Kemik İliği Nakli

YASEMİN KARACAN

Kök Hücre ve Kök Hücre Kaynağı	265
Hematopoietik Kök Hücre Nakli	266
Hematopoietik Kök Hücre Nakli Sonrası Erken ve Geç Yan etkiler	274
Hemşirenin Sorumlulukları	282
Olgu	283

Bölüm 13

Gen Terapisi

İMATULLAH AKYAR

Tanım	287
Kanser Hastalıklarında Gen Terapisi	290
Kullanılan Ajanlar/İlaçlar	293
Uygulama Şekilleri	294
Yan Etkiler	294
Hemşirelerin Sorumlulukları	294
Olgu	295

Bölüm 14

Destekleyici Tedaviler

İREM GÜL • ÖZNR USTA YEŞİLBALKAN

Analjezi Uygulamaları	301
Antiemetik Uygulamaları	303
Granülosit Koloni Stimüle Edici Faktör (G-CSF)	305
Torasentez	307
Parasentez	310
Olgu	311

Bölüm 15

Destekleyici Tedaviler: Eritropoietin, Kan Transfüzyonu, Oksijen Tedavisi

NEDİME HAZAL DÖNER • ÖZNR USTA YEŞİLBALKAN

Eritropoietin	317
Kan Transfüzyonu	320
Oksijen Tedavisi	325
Olgu	328

Kısım V

Sık Görülen Kanselerer

Bölüm 16

Akciğer Kanseri

AYŞEGÜL ÇELİK

Tanım	337
Etiyoloji.....	337
Patofizyoloji	339
Tanılama.....	340
Tedavi Yönetimi.....	345
Cerrahi Tedavi.....	345
Olgu.....	347

Bölüm 17

Meme Kanseri

FİGEN AKAY • AYŞE ÖZKARAMAN

Karsinoma İn Situ	351
İnvaziv Karsinoma.....	352
Etiyoloji.....	352
Patofizyoloji	353
Tanılama.....	354
Tedavi Yönetimi.....	355
Olgu.....	358

Bölüm 18

Prostat Kanseri

HALİL İBRAHİM TUNA

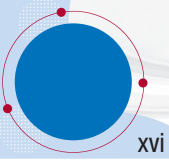
Tanım	363
Etiyoloji.....	364
Patofizyoloji	366
Tanılama.....	366
Prostat Kanserinde Evreleme	368
Tedavi Yönetimi.....	369
Olgu.....	371

Bölüm 19

Tiroid Kanseri

MAHMUT ATEŞ

Tanım	377
Etiyoloji.....	378
Patofizyoloji	379

Tanımlama.....	379
Tedavi Yönetimi.....	379
Olgu.....	380

Bölüm 20

Mesane Kanseri

ÖZNR ERBAY DALLI • ÖZNR USTA YEŞİLBALKAN

Tanım	385
Etiyoloji.....	385
Patofizyoloji	389
Belirti ve Bulgular	391
Tanımlama.....	391
Tedavi Yönetimi.....	393
Olgu.....	396

Bölüm 21

Mide Kanseri

NURHAN DOĞAN

Tanım	401
Etiyoloji.....	402
Patofizyoloji	402
Tanımlama.....	403
Tedavi Yönetimi.....	403
Olgu.....	404

Bölüm 22

Kolorektal Kanseler

İLKAY ÇULHA

Tanım	409
Epidemiyoloji	409
Patofizyoloji	409
Etiyoloji ve Risk Faktörleri	410
Klinik Belirtiler ve Bulgular	412
Tanımlama.....	412
Kolorektal Kanseler Tarama Programları	415
Tedavi Yönetimi.....	415
Olgu.....	421

Bölüm 23

Korpus Uteri Kanseri

BURCU TUNGER YILMAZ

Endometrial Kanseler.....	426

Patofizyoloji	427
Tanılama.....	430
Tedavi Yönetimi.....	432
Uterin Sarkomalar	434
Olgu.....	440

Bölüm 24

Pankreas Kanseri

ÜLKÜ ÖZDEMİR

Tanım	445
Etiyoloji.....	445
Patofizyoloji	447
Tümör Baskılayıcı Genler.....	449
Belirti ve Bulgular	449
Tanılama.....	450
Tedavi Yönetimi.....	451
Olgu.....	454

Bölüm 25

Lösemiler

HALİSE TAŞKIN DUMAN

Tanım	457
Akut Lösemiler.....	457
Kronik Lösemiler.....	466
Olgu.....	471

Kısım VI

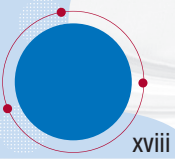
Kanser Hastasını Değerlendirme

Bölüm 26

Kanser Hastasını Değerlendirme

DERYA ÇINAR • ASLIHAN ÖZTÜRK ÇETİN

Tedavi Öncesi ve Sonrası Değerlendirme.....	478
Hasta Değerlendirilmesinde Kullanılan Araçlar.....	483
Laboratuvar Bulgularını Yorumlama.....	488

Kısım VII

Kanserde Gordon'un Fonksiyonel Alanlarına Göre Hemşirelik Uygulamaları

Bölüm 27

Sağlık Algısı-Sağlık Yönetimi Alanı

AYSUN KAZAK

Giriş.....	495
Etkisiz Sağlığı Sürdürme	495
Etkisiz Sağlık Yönetimi	498
Kırılgan Yaşlı Sendromu	500
Uyuumsuzluk.....	503
Olgu.....	505

Bölüm 28

Beslenme Alanı

SERAP GÖKÇE ESKİN

Giriş.....	509
Beden Gereksiniminden Az Beslenme	509
Yutmada Bozulma	512
Bulantı	514
Kusma	517
Elektrolit Dengesizliği Riski	520
Sıvı Volüm Eksikliği	523
Olgu.....	525

Bölüm 29

Boşaltım Alanı

ÖZLEM KERSU

Giriş.....	531
Konstipasyon	532
Diyare.....	536
Gaz Değişiminde Bozulma: Kanserle Bağlı Bağırsak Tıkanıklığı.....	540
Boşaltım Alışkanlığında Değişim: İntestinal Stoma (Kolostomi, İleostomi)	545
İdrar Retansiyonu.....	551
İdrar Boşaltımında Değişim: Üriner Diversiyon	555
Olgu.....	561

Bölüm 30

Aktivite ve Dinlenme Alanı

NAZLI ÖZTÜRK • FATMA ARIKAN

Giriş.....	567
Yorgunluk	567

Etkisiz Solunum Örüntüsü	570
Gaz Değişiminde Bozulma	572
Kardiyak Out-Putta Azalma	574
Kardiyovasküler Fonksiyonda Bozulma Riski	576
Periferel Nöropati	579
Düşme Riski	584
Öz Bakım Eksikliği	585
Fiziksel Mobilitede Bozulma	587
Uyku Yoksunluğu	589
Aktivite İntoleransı	592

Bölüm 31

Biliş ve Algılama Alanı

MİRAY AKSU

Ağrı	601
Konfüzyon	603
Tat ve Koku Değişikliği	605
Düşünme Sürecinde Bozulma	607
Karar Çatışması	608
Bilgi Eksikliği	609
Olgu	610

Bölüm 32

Benlik Algısı ve Benlik Kavramı Alanı

BEHİCE BELKİS ÇALIŞKAN

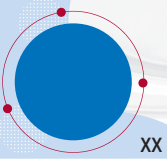
Giriş	613
Anksiyete	614
Ölüm Anksiyetesi	620
Korku	624
Umutsuzluk	628
Düşük Benlik Saygısı	633
Beden İmajında Bozulma	637

Bölüm 33

Rol ve İlişki Alanı

NEDİME HAZAL DÖNER • ÖZNR USTA YEŞİLBALKAN

Giriş	645
Etkisiz Rol Performansı	646
Sosyal İzolasyon	647
Sözel İletişimde Bozulma	649
Aile Sürecinde Bozulma	651
Bakım Verme Rolünde Zorlanma	652
Olgu	654

Bölüm 34 **Cinsellik ve Üreme Alanı**

BERRAK MIZRAK ŞAHİN

Giriş.....	657
Cinsel Disfonksiyon.....	657
Olgu.....	663

Bölüm 35 **Baş Çıkma ve Stres Yönetimi Alanı**

HÜLYA KÖK EREN

Giriş.....	667
Etkisiz Baş Etme.....	667
İnkâr (Etkisiz İnkâr).....	671
Olgu.....	674

Bölüm 36 **Değerler ve İnançlar Alanı**

TUBA ERYİĞİT • AYŞE ÖZKARAMAN

Giriş.....	677
Manevi Sıkıntı.....	677
Olgu.....	682

Bölüm 37 **Güvenlik ve Koruma Alanı**

FÜSUN UZGÖR

Giriş.....	685
Bası Yarası Riski.....	686
Enfeksiyon Riski.....	690
Deri Bütünlüğünde Bozulma Riski.....	694
Düşme Riski.....	699
Kanama Riski.....	703
Yaralanma Riski.....	707
Oral Muköz Membranlarda Bozulma Riski.....	710
Oral Muköz Membranda Bozulma.....	714
Hipertermi.....	716
Olgu.....	719

Kısım VIII

Hasta ve Hasta Yakını Eğitimi

Bölüm 38

Hasta ve Hasta Yakını Eğitimi

NİLAY ÖZKÜTÜK • FATMA ORGUN

Hasta Eğitimi ve Etkileyen Faktörler	727
Hasta Eğitiminin Amaçları	728
Hasta Eğitiminin Özellikleri.....	728
Hasta Eğitim Stratejileri	729
Hasta Eğitimini Etkileyen Faktörler	729
Sağlık-Hastalık Modelleri	730
Hasta Eğitim Süreci	735
Olgu.....	741

Kısım IX

Kanserde Aciller ve Hemşirelik Uygulamaları

Bölüm 39

Metabolik Aciller

NEŞE UYSAL

Hiperkalsemi	751
Tümör Lizis Sendromu	758
Uyumsuz ADH Sendromu	766
Olgu Sunumu.....	773

Bölüm 40

Yapısal ve Tıkaçıcı Aciller

HATİCE KARABUĞA YAKAR

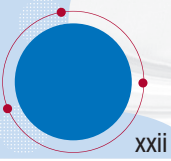
Spinal Kord Basısı	777
Malign Perikardiyal Efüzyon	781
Vena Kava Superior Sendromu.....	785
Olgu.....	788

Bölüm 41

Tedaviye Bağlı Onkolojik Aciller

SEVDA TÜZÜN ÖZDEMİR • ÖZNUR USTA YEŞİLBALKAN

Febril Nötropeni	791
Septik Şok	795
Trombositopeni	799

Hiperviskozite Sendromu	804
Lökostaz Sendromu	805
İnfüzyon Reaksiyonları	806
Akut Bulantı-Kusma	808
Akut Diyare	810
Olgu	812

Kısım X Destekleyici Bakım

Bölüm 42 Palyatif Bakım

ASUMAN KUŞÇU

Palyatif Bakım Kavramı, İlkeleri, Felsefesi ve Tarihçesi	819
Palyatif Bakım Sunumunda Karşılaşılan Engeller	822
Palyatif Bakımda Eğitim	823
Palyatif Bakım ve Hemşirelik	824

Bölüm 43 Evde Bakım

DERYA AKÇA DOĞAN • SEDA PEHLİVAN

Giriş	831
Türkiye’de Evde Bakım	831
Evde Bakımın Yararları	832
Evde Bakım Tercih Nedenleri	833
Onkolojide Evde Bakım	833

Bölüm 44 Kanser Rehabilitasyonu

ŞEYMA İNCİSER PAŞALAK • GÜLCAN BAĞÇIVAN

Kanser Rehabilitasyonu Tanımı	845
Rehabilitasyonda Değerlendirme	848
Kanser Rehabilitasyonunda Ele Alınan Önemli Konular	849
Kanser Rehabilitasyonu Politikaları ve Örnekler	860

Kısım XI Özel Konular

Bölüm 45

Geriatrik Onkoloji

ÖZLEM KÜÇÜKGÜÇLÜ • BİLGEHAN ÖZKAYA SAĞLAM

Kanserli Yaşlı Bireyin Hemşirelik Bakımı	870
Kanserli Yaşlı Bireye Bakım Verenler	874
Ayrıntılı Geriatrik Değerlendirme	874

Bölüm 46

Pediyatrik Onkoloji

REMZİYE SEMERCİ

Epidemiyoloji	883
Çocukluk Çağı Kanserleri	884
Etiyoloji	886
Tanı Yöntemleri	889
Tedavi Yöntemleri	890
Tedavi Sürecinde Çocuklara ve Ebeveynlere Yaklaşım	892
Pediyatrik Onkolojide Acil Durumlar	893
Pediyatrik Onkolojide Sık Görülen Semptomlar	894
Yaşam Sonu Bakım	900
Olgu	900

Bölüm 47

Bakım Verenler

FİLİZ ÖZEL ÇAKIR

Giriş	905
Bakım Verenler	905
Bakım Verme İlişkili Sonuçlar	906
Hemşirelik Uygulamaları	909
Olgu	909

Sözlük	915

